

Сторінки історії

УДК 61:378(091)

В.П.Пішак, В.Е.Кардаш, В.І.Білоус, В.В.Білоус

ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПРО КИЇВСЬКИЙ ПЕРІОД ДІЯЛЬНОСТІ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра соціальної медицини і організації охорони здоров'я (зав.- доц. В.Е.Кардаш),
історико – медичний музей (директор – В.І.Білоус)
Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці

Резюме. У статті висвітлений київський (1931-1944) період діяльності Буковинського державного медичного університету.

Ключові слова: київський період, інститут, діяльність, постанова.

У жовтні 2009 року виповнилося 65 років від початку діяльності Буковинського державного медичного університету (БДМУ) на Буковині, а 2011 року виповниться 80 років від дня заснування нашого університету як вищого медичного навчального закладу України. Буковинський державний медичний університет входить до славної когорти «маститих» навчальних закладів України, а за своїм віком посідає восьме місце серед медичних університетів та академій.

У жовтні 1944 року Другий Київський державний медичний інститут був переведений для подальшої своєї роботи в місто Чернівці. Не отримавши нової назви, передислокований у Чернівці столичний інститут півтора місяця продовжує працювати як 2-й Київський державний медичний інститут у місті Чернівцях. Тільки наприкінці листопада 1944 року 2-му КДМІ надано назву «Чернівецький державний медичний інститут» і для засвідчення офіційних документів про свою діяльність вручено нову печатку. Так закінчився київський період і розпочався буковинський період діяльності навчального закладу.

У Чернівцях є два ровесники, які народилися одного року й одночасно святкують свої ювілеї. Перший – наш медичний університет. Другий – Чернівецький державний академічний музично – драматичний театр, заснований у Харкові 1931 року і, з приєднанням Буковини до України, переведений для подальшої роботи в Чернівці. У 2001 році театр святкував своє 70-річчя, а 2011 року буде відзначати, як і наш університет, своє вісімдесятиріччя.

Хотілось би акцентувати увагу на київському періоді діяльності Буковинського державного медичного університету (БДМУ), який залишається практично невідомим як для співробітників і студентів університету, так і для громадськості Буковини й України.

Через низку обставин столичний вищий медичний навчальний заклад – *Другий Київський державний медичний інститут* (2-й КДМІ) – залишився поза увагою дослідників історії медицини України. До 2001 року не знали істинної історії Буковинського державного медичного університету і його співробітники та студенти.

Між іншим, у державному архіві міста Києва зберігається «Паспорт 2-го Киевского государственного медицинского института» від грудня 1939 року, а в архівах Київської обласної клінічної лікарні зберігається «Историческая записка к 85-летнему юбилею Первой Советской больницы 1862–1947 годы» (опис № 1, Од. збер. № 19), в яких достатньо висвітлена історія відкриття та діяльності цього вищого медичного навчального закладу, славні традиції якого нині продовжує Буковинський державний медичний університет.

Київський виробничо-медичний інститут (1931-1936) – Другий Київський державний медичний інститут (1936-1944) – Чернівецький державний медичний інститут (1944-1997) – Буковинська державна медична академія (1997-2005) – Буковинський державний медичний університет від 2005 року – такою є коротка історія заснування й розвитку новоствореного в 1931 році вищого навчального медичного закладу та його трансформації в теперішній Буковинський державний медичний університет (БДМУ).

Від заснування до цього часу навчальний заклад під впливом різних обставин змінював як назву, так і дислокацію, але ніколи не міняв статусу вищого навчального закладу і не переривав своєї діяльності із підготовки висококваліфікованих лікарів.

Тож коли, де і як народився наш університет як вищий навчальний заклад України, як і де він працював до появи на Буковині?

Постановою ЦВК і РНК СРСР від 23 червня 1930 року передано керівництво медичною освітою із системи Наркомату освіти у відання Наркомату охорони здоров'я. Медичні факультети університетів перетворено в медичні інститути. У цьому ж році вперше дозволено розпочати в медичних інститутах підготовку лікарів на трьох факультетах: лікувально-профілактичному, санітарно-гігієнічному та дитинства (педіатричному) із строком навчання 5 років. До цього часу підготовка лікарів у всіх медичних навчальних закладах проводилася лише на єдиному лікувально-профілактичному факультеті. Рішенням уряду 1 березня 1930 року дозволено відкриття нових медичних інститутів і збільшено прийом студентів.

На початку 30-х років у Радянському Союзі, до якого входила й Україна, вкрай не вистачало лікарів. Для швидкого вирішення проблеми медичних кадрів у СРСР розпочали організацію медичних інститутів нового, виробничого типу, які отримали назву “лікарня – інститут” і призначалися для підготовки лікарів із числа середніх медпрацівників (фельдшерів, медсестер, зубних лікарів, лаборантів). У Харкові та Вінниці вперше в історії медицини були відкриті навіть заочні медичні інститути (1930).

Такі інститути виробничого типу були засновані в усіх республіках Радянського Союзу. В Україні в 1931 році “лікарні – інститути” створюються в Києві, Харкові, Одесі, де уже існували стаціонарні державні медінститути, а також у містах Вінниці, Запоріжжі, Житомирі, Полтаві, Кременчуку, Кіровограді, Миколаєві і Херсоні, де вищих навчальних медичних закладів не було. Усього створено в Україні 11 виробничих медінститутів типу «лікарня – інститут».

У 1934-1936 роках “інститути – лікарні” у Вінниці, Запоріжжі, Києві, Одесі та Харкові рішеннями Ради Народних Комісарів УСРР реорганізовані в державні медінститути, а в інших містах після першого випуску лікарів – ліквідовані. Так, у 1934-1936 роках у переліку державних вищих навчальних медичних закладів України з'явилися 2-й Київський, 2-й Харківський та 2-й Одеський, Вінницький і Запорізький державні медичні інститути.

У живописному куточку міста Києва на Лук'янівці в 1885-1904 роках споруджена за проектом архітектора В.Н.Ніколаєва на кошти меценатів Бродських, Гальпериних, подружжя Заксів та Френзелів Київська безкоштовна єврейська лікарня. Це була багатопрофільна лікарня із найсучаснішим на той час оснащенням і висококваліфікованим медперсоналом. У новоствореній лікарні працювали такі світила тогочасної медицини, як О.П.Вальтер, Г.М.Мінх, В.Ю.Чаговець, В.О.Караваєв, О.Ф.Шимановський, М.В.Скляфосовський. Після жовтневих подій 1917 року Єврейська лікарня перейменована в Першу робітничу, а пізніше – у Першу радянську лікарню (нині Київська обласна клінічна лікарня по вулиці Баговутівській, 1).

Навесні 1931 року на базі Першої робітничої лікарні Києва засновано виробничо – медичний інститут, який розпочав підготовку лікарів із фельдшерів та медсестер без відриву їх від виробництва. Директором новоствореного інституту призначений кандидат медичних наук, акушер-гінеколог Н.Г.Окропаридзе (згодом доцент кафедри акушерства і гінекології 2-го КДМІ). Функції клінічних кафедр виконували відповідні за профілем відділення лікарні, а обов'язки завідувачів кафедр поклалися на завідувачів цих відділень. Лабораторії лікарні були одночасно лабораторіями теоретичних кафедр виробничого інституту. У 1931 році здійснено три набори студентів (у червні – 42 особи, у серпні – 84, у грудні – 112), а в 1932 році два набори (у квітні та в серпні – по

200 осіб) із медичних працівників Першої робітничої й Жовтневої лікарень, поліклінік Києва та Інституту охорони материнства й дитинства.

У 1934 році випущено 42, а в 1935 році – 34 дипломованих лікарі. Практичний досвід роботи “лікарні – інституту” і фаховий рівень лікарів перших випусків показали, що Перша робітнича лікарня є хорошою навчальною базою, яка забезпечує високий рівень підготовки лікарів.

На прохання Народного комісаріату охорони здоров'я, Рада Народних Комісарів Української Соціалістичної Радянської Республіки (УСРР) **Постановою № 1049 від 16 липня 1936 року** реорганізувала Київський виробничо – медичний інститут з 1 вересня 1936 року в стаціонарний 2-й Київський державний медичний інститут (2-й КДМІ) із лікувальним факультетом. Цією ж постановою будівлі й оснащення Першої робітничої лікарні були передані у власність 2-го КДМІ, що дозволило всі теоретичні та більшість клінічних кафедр розмістити у власній живописній садибі. Ось зміст цієї Постанови (архівний оригінал).

Постанова № 1049

Про реорганізацію Київського виробничо – медичного інституту

Рада Народних Комісарів УСРР постановляє:

1. Реорганізувати з 1 вересня 1936 року виробничо-медичний інститут у м. Києві на стаціонарний 2-й Київський медичний інститут.

2. У зв'язку з реорганізацією інституту, дозволити Наркомздоров'я Української Соціалістичної Радянської Республіки:

а) видати інституту триста шістьдесят тисяч (360000) крб. на дообладнання лабораторій та кафедр новоутвореного інституту й збільшити кошторис інституту по ст. ст. 1,2,6,7 на сто п'ятдесят тисяч (150000) крб. Покриття цих витрат провести за рахунок загальних асигнувань на кадри Нарком здоров'я;

б) для поширення учбової площі інституту на базі 1-ї Київської робітничої лікарні придбати 4 стандартних будинки вартістю п'ятсот тисяч (500000) крб. у межах установлених на 1936 рік лімітів капіталовкладень по Нарком здоров'я за рахунок відповідного зменшення капіталовкладень по будівництву морфологічного корпусу Київського медінституту.

Голова Ради Народних Комісарів

П.Любченко Заступник керівничого справ РНК УСРР Я.Кричевцев.

Із 20 клінічних кафедр 16 були створені і розміщені в профільних відділеннях лікарні, які стали власними клініками інституту, а решта шість – на базі міських і відомчих лікарень Києва. Директором інституту призначений керівник цієї лікарні кандидат медичних наук М.Є.Лиманський.

Багато кафедр у 2-му Київському медінституті очолили славнозвісні науковці: академіки В.Ю.Чаговець (кафедра нормальної фізіології), В.М.Іванов (кафедра факультетської терапії), І.М.Іщенко (кафедра загальної хірургії), перша

жінка – академік А.І.Замкова–Смирнова (кафедра патологічної анатомії), професори Б.Я.Падалка (кафедра інфекційних хвороб), Г.С.Барг (кафедра мікробіології), В.Г.Лазарев (кафедра неврології), П.І.Баранник (кафедра загальної гігієни), І.В.Базилевич (кафедра госпітальної терапії), А.С.Берлянд (кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб), А.М.Ольшанецький (кафедра акушерства і гінекології), Б.М.Городинський (кафедра госпітальної хірургії), В.Г.Балабан (кафедра дитячих хвороб), С.І.Радченко (кафедра соцігигієни), Є.І.Левін (кафедра дерматовенерології), Я.Г.Замковський (кафедра очних хвороб), В.П.Кібальчич (кафедра анатомії), П.С.Шидловський (кафедра топографічної анатомії), Р.А.Димшиц (кафедра патофізіології), Ф.І.Гейліх (кафедра фармакології), Б.М.Колдаєв (кафедра біохімії).

Протягом 1931 – 1940 років чисельність студентів зросла з 47 (1931) до 1618 (1940), а випуск лікарів збільшився з 42 (1934) до 245 (1940). Усього за 10 років (1931 – 1941) в інституті було підготовлено понад 560 лікарів.

З початком війни, через загрозу окупації ворогом Києва, у липні 1941 року всіх студентів інституту направили до м. Харкова, де їх приймав тимчасово 1-й Харківський медінститут. У серпні до м. Харкова евакуйовані навчально – матеріальна база та наявний на той час у м. Києві професорсько – викладацький склад 1-го і 2-го Київських медичних інститутів.

Тимчасово, на воєнний період, шляхом об'єднання штатного персоналу та навчально – матеріальної бази двох київських медінститутів, які вдалося зібрати в Харкові після евакуації з Києва, був створений Київський медичний інститут (об'єднаний), адміністрація якого розмістилася на вулиці Сумській, 1. Кафедри цього інституту були укомплектовані не за штатним розкладом, а об'єднували персонал та оснащення кафедр обох київських інститутів. Таким штатом і оснащенням Київський медінститут працював до поновлення в 1944 році діяльності 1-го та 2-го медінститутів як окремих навчальних закладів.

Загроза захоплення ворогом м. Харкова примусила евакуювати Київський об'єднаний медінститут на Урал у м. Челябінськ, де він розмістився на вулиці Комуни, 35 і працював до повернення в 1943 році у звільнений від ворога Київ. У м. Челябінську залишився працювати Челябінський медінститут (тепер Челябінська державна медична академія), створений за рахунок частини матеріального оснащення та особового складу кафедр і клінік київських медичних інститутів.

У жовтні 1941 року в окупованому м. Києві було поновлено навчання на 4-му та 5-му курсах лікувального факультету Київського медичного інституту. Медінститут був укомплектований професорами, доцентами, асистентами та студентами Першого і Другого Київських медінститутів, які не встигли або не змогли евакуюватись у м. Челябінськ. Інститут очолили хірург, доцент

О. Лазуренко (ректор), професор – патологоанатом Б.Кучеренко (проректор), акушер – гінеколог професор М.К.Венцківський (проректор із навчальної роботи та завідувач кафедри акушерства і гінекології). Крім Київського, на окупованій території України поновили в 1941 році свою роботу і працювали понад два роки Вінницький та Львівський медінститути, медичний факультет Дніпропетровського університету, курси фармацевтів і фельдшерів при Харківському університеті. Навесні 1942 року керівники медінституту Б.Кучеренко і О.Лазуренко були заарештовані, а невдовзі їх разом із деякими науковцями медінституту розстріляно в Бабиному Яру (серед них завідувач кафедри мікробіології 2-го КДМІ проф. Г.С.Барг). У листопаді 1942 року інститут реорганізовано в «Полімедікум», а потім ліквідовано. Частина студентів відправлено на роботу до Німеччини.

Після повернення в грудні 1943 року об'єднаного медінституту із Челябінська у визволений, але зруйнований Київ, діяльність Першого Київського медичного інституту поновлена того ж 1943 року з розміщенням його на тій навчальній і клінічній базі обох інститутів, яка збереглася від зруйнувань.

У березні звільнені Чернівці. Місто майже не зазнало руйнувань. Восени 1944 року закінчилися бойові дії на території Буковини. Наркомат охорони здоров'я УРСР на прохання обкому компартії та облвиконкому Чернівецької області в серпні 1944 року звернувся до Ради Народних Комісарів УРСР із проханням поновити діяльність 2-го Київського медичного інституту з передислокацією його в університетське місто Чернівці, яке мало всі необхідні умови для розміщення в ньому та забезпечення повноцінної діяльності так потрібного Буковині вищого медичного навчального закладу.

Щоб переконати Раднарком у доцільності передислокації навчального закладу в Чернівці, Чернівецький облвиконком та обком КП(б)У ухвалили спільну Постанову № 404 від 11 вересня 1944 року з проханням передислокувати та розмістити 2-й КДМІ в м. Чернівці, пообіцявши для розміщення інституту виділити ряд відомих у місті будинків. Ось зміст Постанови № 404 від 11.09.1944 року.

Постанова № 404

Чернівецького обласного виконавчого комітету і бюро обкому КП(б)У

від 11 вересня 1944 року

«Про відкриття медичного інституту в м. Чернівці».

Місто Чернівці має всі можливості й умови для існування медінституту, а саме: добре оснащену клінічну базу, будинки для розміщення навчальних корпусів, гуртожитки для студентів і будинки для професорсько – викладацького складу.

Наявність у Чернівцях Державного університету дає можливість забезпечити інститут необхідним професорсько – викладацьким персоналом для викладання загальноосвітніх дисциплін.

Облвиконком і бюро обкому КП(б)У постановляють:

1. Просити Раднарком УРСР і ЦК КП(б)У санкціонувати відкриття медінституту в 1944-1945 навчальному році в м. Чернівці.
2. Затвердити набір студентів на 1-й курс медичного інституту 300 чоловік.
3. Закріпити для організації теоретичних і клінічних кафедр такі приміщення і лікувальні заклади:
 - будинок на Театральній площі № 5 (теперішній Центральний палац культури) і будинок по вул. Неагой Бессараб № 1 (теперішня вул. Штерна);
 - обласну лікарню на 700 ліжок, тублікарню на 100 ліжок, пологовий будинок на 100 ліжок, психлікарню на 600 ліжок, облвендиспансер, облтубдиспансер, облтубдиспансер, другу міську поліклініку, жіночу і дитячу консультації і молочну кухню.
4. Для студентського гуртожитку закріпити готель «Брістоль» на площі Дачія, 1.
5. Зобов'язати голову Чернівецької міської ради тов. Кошового виділити 75 квартир для професорсько-викладацького складу.
6. Зобов'язати облземвідділ виділити медінституту 75 га землі для організації допоміжного господарства.
7. Зобов'язати облторгвідділ організувати їдальню для студентів і професорсько-викладацького персоналу.
8. Просити Раду Народних Комісарів УРСР затвердити пункт 4 цієї Постанови.

Голова Секретар обкому
облвиконкому Коліков. КП(б)У Зеленюк
Раднарком УРСР **Постановою № 1360 від 20**

жовтня 1944 року, яка за змістом є майже копією Постанови № 404, дозволив Народному комісаріатові охорони здоров'я "поновити діяльність 2-го Київського медінституту з лікувальним факультетом та передислокувати його в м. Чернівці".

Саме передислокувати для подальшої роботи в м. Чернівці, а не розформувати 2-й КДМІ й на його базі створити Чернівецький медінститут. Необхідність акцентувати на цьому увагу викликана тим, що помилково вважають **роком народження** Буковинського медичного університету 1944 – тобто рік початку діяльності 2-го Київського медичного інституту на Буковині. Ось зміст Постанови № 1360 від 29. 10. 1944 року.

Постанова № 1360**Ради Народних Комісарів УРСР**

від 20 жовтня 1944 року м. Київ

Про поновлення роботи 2-го Київського медичного інституту**Рада Народних Комісарів УРСР постановляє:**

1. Дозволити Народному Комісаріату Охорони Здоров'я УРСР поновити діяльність 2-го Київського медичного інституту з лікувальним факультетом.
2. Дозволити Наркомату здоров'я УРСР провести **передислокацію 2-го Київського медичного інституту до міста Чернівці**.

3. Зобов'язати виконком Чернівецької облради депутатів трудящих виділити та закріпити за медичним інститутом: будинки на Театральній площі, № 5-6; будинок по вулиці Неагой Бессараб, № 1; будинок колишнього теологічного факультету.

а) Закріпити за медичним інститутом як клініко-поліклінічну базу в місті Чернівцях: обласну лікарню на 700 місць; пологовий будинок на 100 місць; дитячу лікарню на 150 місць; психіатричну лікарню на 600 місць; лікарню для туберкульозних хворих на 100 місць; облвендиспансер; облтубдиспансер; 2-у міську поліклініку; жіночу і дитячу консультації та молочну кухню.

б) Виділити 75 квартир для професорсько-викладацького складу і співробітників інституту;

в) Виділити медінституту 75 га землі для організації допоміжного господарства.

4. Затвердити контингент набору студентів до інституту в 1944-1945 навчальному році на перший курс – 300 чоловік.

5. Зобов'язати Народний Комісаріат Охорони здоров'я УРСР до 1 жовтня 1944 року укомплектувати інститут професорсько-викладацьким складом, організувати лабораторії, кабінети, провести потрібний ремонт приміщень і пристосувати їх для використання.

6. Зобов'язати Наркомат торгівлі УРСР (тов. Дрофу) відкрити при інституті їдальню закритого типу для професорсько-викладацького складу та студентів інституту.

7. Наркомат фінансів УРСР разом із Наркоматом здоров'я УРСР передбачити за республіканським бюджетом відповідні асигнування на утримання згаданого інституту і його клінічної бази.

Голова Ради Народних Комісарів УРСР
М.С.Хрущов

Заступник керуючого справами РНК УРСР
І.Джигамон

У Постанові № 1360 від 20.10.1944 року забули лише вказати, як слід називати 2-й Київський медінститут після передислокації його в Чернівці. Передислокований медінститут продовжує працювати в Чернівцях як 2-й КДМІ. Наприкінці листопада 1944 року в м. Київ було надіслано звіт про укомплектованість та організацію роботи інституту на новому місці. Лише після звіту про роботу 2-го КДМІ в Чернівцях, навчальному закладу було надано назву «Чернівецький державний медичний інститут», вручено нову печатку і з грудня 1944 року він продовжує свою діяльність вже з новою назвою – Чернівецький державний медичний інститут.

У зв'язку з цим, цікавими є накази, які видавав упродовж жовтня й листопада 1944 року тимчасово виконуючий обов'язки директора цього інституту доцент Євген Ілліч Кефелі (після – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри анатомії 1-го Київського медінституту). Наприклад:

Наказ № 1

по Другому Київському медичному інституту в місті Чернівцях від 21 жовтня 1944 року

1. За наказом № 1858 НКЗ УРСР від 03. 09.1944 р. відновлюється діяльність 2-го Київсь-

кого медичного інституту у складі лікувального факультету в місті Чернівці. За цим же наказом затверджено контингент прийому студентів на 1944 -1945 навчальний рік на перший курс у кількості 300 осіб.

2. За наказом № 1876 НКОЗ УРСР від 07.10.1944 р. я, Кефелі Євген Ілліч, прибув у командировку до міста Чернівці для організації 2-го Київського медичного інституту і вступив у тимчасове виконання обов'язків на час командировки з 10.10.44 року директора цього інституту.

3. Призначити кандидата медичних наук доцента Шульга Михайла Сидоровича з 10 жовтня 1944 р. виконуючим обов'язки завідувача кафедри гістології 2-го Київського медичного інституту в Чернівцях та тимчасово виконуючим обов'язки заступника директора в навчально - науковій частині.

Підстава: наказ по НКОЗ УРСР від 07.10.1944 р.
Директор Є.І.Кефелі

Хочемо привернути увагу, що згідно з цією Постановою для розміщення інституту виконком Чернівецької обласної ради був зобов'язаний **виділити і закріпити за медичним інститутом:** 1) будинки на Театральній площі № 5-6 (колишні Єврейський дім та Торгово-промислова палата Буковини); 2) будинок № 1 на вулиці Неагой Бесараб (теперішня вул. М.Штерна), в якому нині знаходиться навчально-адміністративний корпус Буковинської фінансової академії; 3) будинок колишнього теологічного факультету Чернівецького університету, який розміщувався в одному із корпусів резиденції буковинських митрополитів (корпус теперішнього філософсько-теологічного факультету і факультету іноземних мов ЧНУ ім. Юрія Федьковича). Але через певні обставини не так сталося, як планувалося.

Місцева влада не змогла належно виконати постанову РНК УРСР № 1360, про що свідчить письмове звернення тимчасово виконуючого обов'язки директора інституту доцента Є.І.Кефелі до секретаря обкому КП(б)У та голови Чернівецького облвиконкому. Ось деякі дані з цього листа:

“21 жовтня 1944 року в Чернівці прибула бригада в складі 4 чоловік для організації інституту. На даний час, через 14 днів роботи, необхідно відмітити наступне: 1) на 4 листопада 1944 року в інституті нараховується 252 студенти, а 24 особи ще закінчують складати вступні іспити; 2) навчальний процес в інституті розпочатий 1 листопада на кафедрах Чернівецького держуніверситету; 3) набір студентів у Чернівецький медінститут продовжено до 15 листопада 1944 року.

Умови в інституті незадовільні. Із відведених Постановою Раднаркому УРСР будинків, інституту передаються тільки будинок на Театральній площі, 6 та готель “Брістоль” на площі Дачія, 1 (теперішня площа Філармонії). Будинки на Театральній площі, 5 (теперішній Центральний палац культури міста Чернівці), по вулиці Неагой Бесараб,1 (теперішня вул. М.

Штерна, 1) та вулиці Масарика, 2 (теперішня вул. Богомольця, 2) до цього часу інституту так і не передані. Студенти, що приїхали з України і Росії проживають у приміщеннях теологічного корпусу, не маючи ні ліжок, ні матраців. Більшість сплять на підлозі, на шафах.

...Медінститут не має палива, а тому приміщення виділених навчальних корпусів і гуртожитків не опалюються. Облпланом виданий наряд на 150 складометрів дров, але інститут не має транспорту і завезти їх не може. Із 75 обіцяних квартир виділено лише 6 і ті на околиці міста. Не отримано ніяких меблів і інститут їх не має. Заняття ведуться на поломаних партах, взятих у школі, та з використанням інших випадкових меблів. Через відсутність класних дошок, необхідні записи на заняттях викладачі та студенти виконують на дверях. Передані інституту будинки на Театральній площі і площі Дачія потребують капітального ремонту, який виконати ніхто не може.

...Просимо надати допомогу у вирішенні проблем, тому що надалі становище буде ще більше важким”.

Лист від 6 листопада 1944 року підписали завідувач обласного відділу охорони здоров'я В.І.Гордієнко та виконувач обов'язків директора інституту Є.І.Кефелі.

Після від'їзду до Києва доцента Кефелі Є.І., тимчасово виконував обов'язки директора інституту з правом першого підпису на грошових документах завідувач відділом охорони здоров'я Чернівецького облвиконкому Лічман Григорій Андрійович (підстава: наказ НКОЗ УРСР № 57 від 13.01.1945 року)

Набір студентів у кількості 250 осіб на перший курс 1944-1945 навчального року для 2-го Київського медичного інституту в м. Чернівцях проводив влітку 1944 року в Києві 1-й Київський медінститут, а ще 50 осіб набрали із місцевого населення та поранених, які лікувались у військових шпиталях, що знаходилися на той час у Чернівцях. Решта курсів (2, 3, 4-й) інституту комплектувалися до березня 1945 року переводом студентів із різних медінститутів колишнього Радянського Союзу. Із Чернівецької області поступили до інституту протягом 1945-1951 років всього 66 осіб, а закінчили за цей період навчання в інституті всього 48 буковинців.

Так закінчився **київський період** діяльності, і в надзвичайно важких умовах завершального року війни та повоєнної розрухи розпочинався новий, **буковинський період** діяльності 2-го Київського, а з листопада 1944 року – Чернівецького державного медичного інституту і від 2005 року – Буковинського державного медичного університету.

Література

1. Центральний державний архів вищих органів влади та управління (ЦДАВО) України. – Ф. 342. – Оп. 14. – Спр. 6962. – Арк. 235, 236.
2. ЦДАВО. – Ф. 2. – Оп. 7. – Спр. 1008. – Арк. 117, 118, 119.

3. Архів Київської обласної клінічної лікарні – Ф. 2. – Оп. 1. – Спр. 19. “Историческая записка к 85-летию больницы за 1862–1947гг.” – 34 с.
4. Держархів м. Києва. “Паспорт 2-го Киевского Государственного медицинского института”, 1939. – 67 с.
5. Здравоохранение в УССР (статистический справочник). – К.: Госмедиздат, 1957. – 140 с.
6. Розвиток медичної науки та охорони здоров'я на Північній Буковині за роки радянської влади (Матеріали ювілейної наукової конференції). – К.: Здоров'я, 1969. – 196 с.
7. Буковинська державна медична академія: становлення, здобутки, перспективи розвитку. – Чернівці, БДМА, 2004. – 228 с.
8. Голяченко О. Історія медицини: підруч./ О.Голяченко, Я.Ганіткевич. – Тернопіль, 2004. – С. 204-206, 209.
9. Грандо О.А. Визначні імена в історії української медицини. – К.: РВА «Тріумф», 1997. – С. 164, 180, 218.
10. Ярослав Ганіткевич. Історія української медицини в датах та іменах: наукове видання. – Львів, 2004. – С. 134-135, 146.
11. Пішак В.П. Маловідомі сторінки історії Буковинського державного медичного університету (до 75-річчя від дня заснування) / В.П.Пішак, В.І.Білоус, В.В.Білоус // Бук. мед. вісник. – 2007. – Т. 11, № 1. – С. 159-161.
12. Пішак В.П. Історичний нарис про заснування та діяльність Буковинської державної медичної академії / В.П.Пішак, В.І.Білоус // Бук. мед. вісник. – 2004. – № 3. – С. 214-222.

ОЧЕРК ИСТОРИИ О КИЕВСКОМ ПЕРИОДЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУКОВИНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

В.П.Пішак, В.Э.Кардаш, В.И.Белоус, В.В.Белоус

Резюме. В статье изложены данные о киевском (1931-1944) периоде деятельности Буковинского государственного медицинского университета.

Ключевые слова: киевский период, институт, деятельность, постановление.

A HISTORICAL ESSAY ON THE KYIV PERIOD IN THE HISTORY OF BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY

V.P.Pichak, V.E.Kardach, V.I.Bilous, V.V.Bilous

Abstract. The paper deals with the Kyiv period (1931-1944) in the activity of Bukovinian State Medical University.

Key words: Kyiv period, institute, activity, resolution.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Рецензент – проф. М.М.Сидоренко

Buk. Med. Herald. – 2010. – Vol. 14, № 1 (53). – P. 173-178

Надійшла до редакції 23.09.2009 року